

Əjdər Həmidov teatrdə Otello, Hamlet oynayan aktyorlardan deyil. Özünaməxsus, xarakterik, kiçik obrazlar oynayib. Kinoda da həmçinin. Dögəl, rolları yadda qalındı. Bir elə "Kişi sözü" filmindəki Qasımın, "Lətifə" filmindəki Əhmədin adını çökəmək kifayaçılıdır ki, dərhal obrazın dilindən sitat səsləndirilir.

Əjdər Həmidovun həyat hekayəti:

Bununla belə, dünyasını dəyişen Xalq artisti Əjdər Həmidov Azərbaycan mədəniyyəti - kinosu və teatrında potensialından olduğu qədər istifadə edilməmiş da-ha bir nakam aktyor kimi getdi, tövessif ki

Fakturalı aktyor neçə-neçə faciəli komediya filmlerinin qəhrəmanı ola bilərdi.

Xalq artisti Əjdər Hamidov 28 sentyabr 1953-cü ildə indiki Şabran, keçmiş Dəvəçi rayonunun Aşağılı kəndində anadan olub. Ailədə dörd uşaq olublar - iki bacı, iki qardaş. Anası məktəbdə Əjdərin riyaziyyat müəllimi idi. Əjdər də müslümmüşű olduğunu üçün deyil, təbiətinə görə sakit, həlim, yolayatlımış uşaq imis. Hərdən atası ondan nigaranlığını bürüzo verirmiş ki, ay bala, sən bu qədər sakitliklə həyatda necə bas çıxarıcadasan...

Ailedə uşaqlar hamisə oxuyan olublar, kimisi hüquqa, kimisi riyaziyyat sahəsinə yiyələnib, Əjdər isə aktyordur. Adətən, müsahibim olan aktyorlardan eyni sözləri eşitmışım: "Evde aktyor olmamı istemirdilər, men inadım sayesində goldım bu sonetə". Əjdər Həmidovdan isə eksini eşitmışım: "Mənim aktyor olmamı atam istayıb, bilmirəm, məndəki akt-yorluq istedadını, nədən, necə duymusdu, dedi ki, sən yaxşı aktyor olacaqsan".

İmtahani ondan Rza Tehmasib götürüb. Onun sınıfında də oxumalı idi. Necə olubsa, Adil İsgəndərovun kursuna düşüb. Həmin kurs mülliəmin sonunu kursu olub. Onlar ikinci kursda olanda Adil İsgəndərovun dünyasını dəyişdi. Əjdər Həmidov danışdı ki, evdə atam da xəste idi: "Ailədən üç uşaq Bakıda ali təhsil alırdıq. Onsuž da ağır halımızda mənə dayaq olan Adil İsgəndərovu itirməyin məni depressiyaya saldı. Bir şey eləmirdi mənə, sadacə, səzlə, manavılıqla halda adama kömək olurdu. Bacım, qardaşım və mən Bakıda çox ağır şəraitdə, çətinliklə universiteti bitirdik. Yadımdadır, qardaşım bir plas almışdır, ikimiz növbə ilə geyinirdik. 4 il tələbə yataqxanasında qaldıq. İnstitutu bitirdikdən sonra məni təyinatla Sumqayıt Dram Teatrına göndərdilər. Yataqxanadan çıxmali oldum. Amma kibrıraya ev tutmağa pulum yox idi. Uczuz ev axtarmağa başladım. Bir maşın qarajı var idi, ev düzəltmişdilər. Bir müddət orada qaldıq. Sonra işləyib, borc-xərc edib, balaca, birotqaçı ucuz ev aldıq. Maaşım çox az olduğu üçün maddi çətinliyinç cox idi".

1979-cu ildə M.A.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun dram və kino aktyorluğu fakültəsini biti-

Nakam sevgi, "kişi sözü"nın nisgili, "müfattis"ın laneti...

gölərəm. Durub gözləyirdim, gördüm ki, bir nəşər keçir, bu tərəfdən mənə baxır, qayıdır o tərəfdən baxır. Men de tanımıram, bilmirəm bu adam rejissorudur, bir az açığma geldi. O da gördü ki, qas-ğın zehərə döndü, gülümseyilə yaxınlaşdı mənə. Dedi ki, sizi filme çəkmek isteyirəm, gelin kinostudiya. Ona qədər Cahangir "Evlenmək isteyirəm" filminin çəkmişdi, sözünü demis rejissor idi. Meni sınaq çəkilışlarına davot etdilər, getdim, gördüm ki, Qasım roluna sınağa gölənçəxdür. Amma men keçdim. "Kişi sözü" filmi ve Qasım rolu menim kinoda vizit kartum oldu. Ondan sonra 21 filme çəkilədim".

"Kişi sözü" bir növ Əjdər Həmidovun vizit kartı olur həyatda və sənətdə. Film uğurlu almışdı, Qasim obrazının bu uğurda xüsusi rolü vardı. Özünün də etiraf etdiyi kimi, həyatda yaşadığını nakamət sevgini yaradıb filmdə. 10 il sevdvili qızla sonunda ayrılmalı olub. Nakamət sevgi ağrılı olur, bir ömür boyu o sevgisinin yaradığı boşluğu dolduracaq nə ise axтарırsan... Əjdər Həmidovda da bu hal olma-şış deyildi, sonradan ailə uşaqları sahibi ol-sa belə...

O filmdən sonra onu Akademik Milli Dram teatrına dəvət edirlər.

Teatrın aktyor heyetine isə 1990-cı qəbul edilib. O 90-ci il ki, Azərbaycanda bütün sahələrdə tənəzzül vardi. Bu tənəzzüldən on çox eziyyət çəkən də teatr və kino oldu. Dırçılış qədər bütöv bir nəsil özünütəsdinq yoluñ tapa bilmədi.

Şeytan ("Özümüzü kesen qılıncı"
B.Vahabzadə), 1-ci kafir ("Burlaxatun"
N.Xəzri), Daşdəmir ("Bu dünyaniñ
adamları" Hidayət), Vanya Koxa ("Hök-
mdar wa qızı" İ.Əfəndiyev), Məşədi Oruc
("Ölüler" C.Məmmədquluzadə), Şou-Ze-
li ("Hələ "seviriəm" demmişdilər..."
R.Novruz), Dito ("Kaş arabə aşmayayıd!"
O.İoseliani) kimi müxtəlif janrlı obrazlar
yaradıb. Cox sadalamaçyam, çünki oxu-
cumun belə sivigilər sevmədini bili-

rem

Kinoda isə "Kişi söyü"ndən sonra "Letifa"da Əhməd, "Hacı Qara"da Kəromloli və özü dediyi kim, 21 filmdə çəkilib. 2007-ci ilde Azərbaycan Televiziyyası ilə nümayiş etdirilən "Yoxlama" adlı çoxserialı televiziya filmindəki Müfəttiş obrazı da yaddaşlarda qalıb. Ondan sonar "Azarkeş", "Yaz yuxuları", bir da "Məxfi plan" filmleri gelir və yaddaşlarda var.

Vaqif Mustafayev onu "Yerlər görə arasında", "Hər şey yaxşılığı doğru", "Milli bomba", "Yoxlama" filmlorinə çəkib: "Sonuncu film mənim üçün asıl kino məktəbi idi. Vaqif kimi rejissorla İsləmək çox çatındır, həm də asandır. Ona görə çatındır ki, o peşəkardır. O filmde çox əziyət çəkdim. Bir dəfə çəkilışdən çıxıb teatrından məvacibimi almağa gəldim, həmin qırımda idim. Teatrin girişində keçəndə gözətilər məni saxladılar ki, hara gedirsiniz? Dədim mən Əidaram, təcəvvüblü bəydi, üzüma-

dedilər az qala tanımamışdıq sizi. Getdim ki, teatrin bufetinə çay içməyə, Sənubər gördüm arxadan soruşur ki, bu kimdir bizim bəstəbədə? Mən də özüm maqsadlı şəkildə həmin qırımla evə getdim, evin xanımı olından sinini saldı yero, elə bildi ölüb-dirilib durmuşam qarşısında. Filmdə tryukların da çoxunu özüm elməmişdim. Moskvada bu film *Oran-pri* alındı".

"Yoxlama" filminin çekilişlerinde kaskadyor çekilmeli olan sahnelerde de aktyor özü çekilib. Saçının rəngini rəng alınana qədər bir neçə dəfə deyisməli olub. Bu filmde çekdiyi mənəvi, fiziki və psixoloji gərginlikdən çekilişlərdən sonra iki il müalicə almış olub. Bakıdan çıxıb gedib rayonda yaşayıb ki, vəziyyətdən çıxa bilsin, iki dəfə intihara cəhd edib. Sonralar teatrda oynadığı tamaşalarla heyata qayitsa da, o vaxtdan tapdığı təzvija xəstəliyi onunla şəhidi qalıb.

Teatrdakı rolları böyük deyil, osasen xarakterik obrazlardır. Xarakterik obraz her aktyorun mətbəxinin, potensialının möhsulü deyil. Hər aktyora da qismət olan xoşbəxtlik deyil xarakterik rol. İsmayıllı Osmanlı, Ağasadiq Gəraybeyli kimi nəhəng aktyorlar teatrdə işləyiblər ömür boyu, amma kinolara tanımlılar. Həmçinin Əliağa Ağıyev. Filme çekilməseydi, indi onu kim taniyardı? Höküm Qurba-nova teatrdə hemişə baş rollar oyanıb, filmə çox çekilmədiyi üçün indi xatırlanır, tanımlırlar. Əjdər Hemidovun da teatr yaradıcılığını az tamaşaçı xatırlayar, filmlerde tanıylar.

Bələ bir aktyoru itirdik. 67 yaşında insult hayatı son qoymuş. "Daxilən nə çəkirkir, özümüş bilirik, amma işimiz odur ki, beş adam üçün də bəş yuz üçün oynadığımız kimi oynamalıyıq. Dünyada gedən prosesdir, zaman gələcək hər şey dəyişəcək. Həq nə möhv olmur, enmələr və qalxmalar baş verir"...